

100 færre institutioner

På bare et år er det samlede antal selvejende daginstitutioner og private daginstitutioner faldet med 100. En skræmmende udvikling mener DLO, der ønsker at Folketinget kommer vores trængte område til undsætning.

AF MORTEN KYST, REDAKTØR OG SEKRETARIATSCHEF I DLO OG
JOHN HEBO NIELSEN, LANDSFORMAND FOR DLO

Hvert forår publicerer Danmarks Statistik i "Statistikbanken" en statistik over antal daginstitutioner, antal indskrevne børn o.s.v. Tallene kan trækkes ud pr. Kommune eller region, og specificeres på institutionstype og ejerform (Kommunale, Selvejende, Private). For DLO er det altid spændende at se årets nye tal. Nu er de så blevet offentliggjort, og det drejer sig om oplysninger, som alle landets kommuner indrapporterer til Danmarks Statistik i efteråret, og som derefter indtastes og bearbejdes – og som nævnt offentliggøres i foråret året efter.

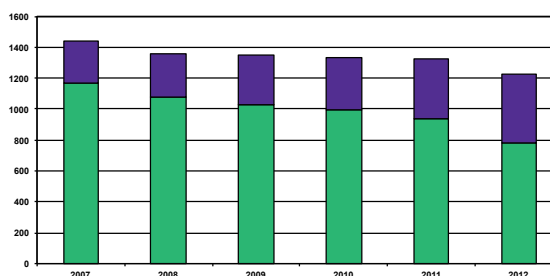
Dramatisk nedgang i antallet af Selvejende daginstitutioner

Fra 2011 til 2012 følger udviklingen det kendte mønster – men i foruroligende forstærket grad. Væksten i antallet af Private daginstitutioner er igen steget – fra 2011 til 2012 med 64 institutioner

– en stabil og forholdsvis god vækst, der jo altså dækker over at mange "tilkomne" privatinstitutioner er tidligere selvejende daginstitutioner med driftsoverenskomst, for hvilke en "konvertering" til Privatinstitution har været muligheden for at overleve som lille, lokal og selvstændig daginstitution. Til gengæld er de selvejende daginstitutioner med driftsoverenskomst faldet med 164, hvilket er et meget dramatisk fald, der er væsentligt større end det tidligere har været tilfældet. Og betragter man de selvejende og private under ét, er der altså tale om et samlet fald fra 2011 til 2012 på netto 100 institutioner!

Af dette diagram ser man tydeligt, at udviklingen for de ikke-kommunale daginstitutioner er, at private daginstitutioner er i vækst, de selvejende falder dramatisk i antal, og samlet set bliver der færre og færre ikke-kommunale daginstitutioner:

Selvejende og Privatinstitutioner i absolutte antal - 2007 til 2012

Antallet af selvejende falder 2007 - 2012 fra 1169 til 777
Antallet af private stiger 2007 - 2012 fra 270 til 446

Procentuelt er der fra 2011 til 2012 tale om en nedgang i antallet af selvejende daginstitutioner på hele 17,43 %

Man kunne så håbe, at faldet primært skyldes institutions-

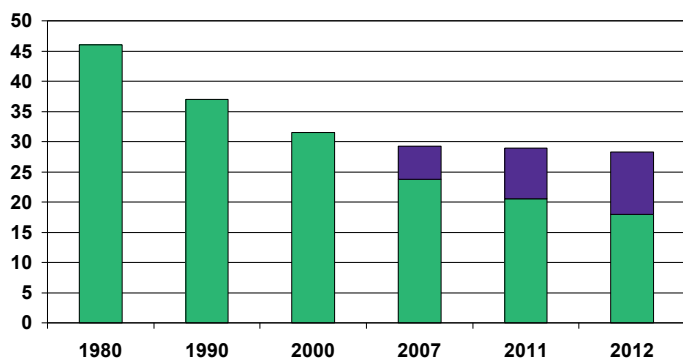
menlægninger, og således ikke kommer til udtryk, hvis man kigger på antallet af indskrevne børn, og heldigvis er faldet i antallet af indskrevne børn samlet set i private og selvejende daginstitutioner da også "kun" på -2,37 %

Til sammenligning er antallet af indskrevne i Kommunale daginstitutioner dog kun faldet med -0,82 %. Og også m.h.t. antallet af kommunale daginstitutioner er der tale om et fald, nemlig på -5,19 % (Hvor faldet i antallet af private og selvejende under ét var på -7,56 %).

De ikke-kommunale dagtilbuds "markedsandel" falder

Summa-summarum, så er det med de nye tal fra Danmarks Statistik en kendsgerning, at de selvejende og private daginstitutioners markedsandel samlet set falder alt for meget og for hurtigt. Nedgangen skyldes faldet i antal selvejende daginstitutioner, idet Privatinstitutionernes markedsandel stiger, hvilket den har gjort hvert eneste år siden loven om privatinstitutioner blev indført i oktober 2005. Nedenstående diagram viser udviklingen:

Selvejende og Privatinstitutioner i procent af alle daginstitutioner

Som det fremgår, udgjorde de selvejende daginstitutioner i 1980 46% af alle daginstitutioner. I dag er andelen svundet til 18%.

Privatinstitutionerne udgjorde i 2007 5,5% af alle daginstitutioner. I 2012 er privatinstitutionernes andel oppe på 10,3%

Samlet set udgjorde de ikke-kommunale (dengang kun selvejende) daginstitutioner i 1980 46%. I 2012 udgør de ikke-kommunale (i dag både selvejende og private) daginstitutioner 28%. En så relativ pæn markedsandel har de ikke-kommunale daginstitutioner dog ikke, hvis man – i stedet for antal institutioner – kigger på antallet af indskrevne børn.

I 2012 var der i alt indskrevet 286.128 børn i Danmarks daginstitutioner (Vuggestuer, børnehaver, aldersintegrerede og ("gamlemdags") Fritidshjem (drevet iht. Dagtilbudsloven)). Af disse var de 24,3% indskrevet i selvejende eller private daginstitutioner. Dette samlede tal kan specificeres således: 19% af de indskrevne børn gik i en selvejende daginstitution, mens kun 5,3% af de indskrevne børn gik i Private daginstitutioner.

Hvordan får vi bremset eller vendt udviklingen?

For DLO er det naturligvis en helt uacceptabel udvikling, som de nye tal fra Danmarks Statistik viser. At der på bare ét år bliver 164 færre selvejende daginstitutioner er skræmmende – og slet ikke i harmoni med den involvering af civilsamfundet og frivillighed som regering og Folketing netop har så travlt med at lancere som en af løsningerne på at kunne opretholde vort velfærds-samfund. Med en så dramatisk nedgang i antallet af selvejende daginstitutioner mister vi i Danmark en masse gode ambassadører for det frivillige engagement og vigtigheden af mangfoldighed og forskellighed på institutionsområdet. Antallet af arenaer for et reelt nærdemokrati indskrænkes. Et farvel til 164 selvejende daginstitutioner er et tab af et selvejende-engagement hos 164 institutionsledere og 164 bestyrelser med gennemsnitligt 8 frivilligt engagerede og medlevende forældre og andre personer fra Civilsamfundet.

Det er en udvikling (læs: afvikling), som Folketinget bør reagere på snarest, hvis ikke hele daginstitutionsoverblikket om få år skal bestå af store og kommunalt samdræbte institutioner præget af økonomisk styring og ensretning. Et af DLOs forslag til Folketinget er, at den "etableringsret" der betyder, at vi oplever en positiv udvikling i antallet af privatinstitutioner, bør udvides med en "etableringsret" for selvejende daginstitutioner. Hvorfor skal det kun være frit for borgerne i dette land at etablere private daginstitutioner, som koster kommunerne det samme i drift som kommunale og selvejende daginstitutioner. Hvorfor ikke også give en rettighed til at oprette selvejende daginstitutioner, hvor vigtige forhold som fastsættelse af forældrebetalingen, de ansattes løn- og personaleforhold og områdets kapacitetsstyring ligger i faste rammer og er under kommunal kontrol?

På mange områder lægges ansvaret for opgavers løsning ud til frivillige og Civilsamfundet. Forsamlingshuse, indrættshaller, gymnasier og andre uddannelsesinstitutioner gøres selvejende og en øget frivillighed og borgerinvolvering ses som et vigtigt bidrag til opretholdelsen af vores velfærdssamfund.

Så sent som på en DLO-konference om de selvejende daginstitutioners status og fremtid, på Christianborg den 29/10-2012 præsenterede vi en række Folketingsmedlemmer for den uheldige og faretruende udvikling for de selvejende daginstitutioner. Et resultat af konferencen blev, at Folketingets Børne- og undervisningsudvalg, sammen med DLO på en lille studietur, skulle besøge en selvejende daginstitution og et par privatinstitutioner, der havde måttet gribe til muligheden for at blive private, for at kunne overleve.

Studieturen var – efter en forudgående udsættelse – programsat til den 15. maj i år, men blev af Folketinget desværre aflyst/udskudt dagen før den skulle have foregået. Vi ville på denne studietur gerne have præsenteret de deltagende MFere for de seneste tal fra Danmarks Statistik. Det er stadig hensigten at gennemføre studieturen, men det kan først blive efter sommerferien. at råbe Folketinget op. For noget må gøres – og med den udvikling som Danmarks Statistik viser, skal det være NU!